

Nr 97

Av herrar Olofson och Nilsson i Lönsboda, om vidgad offentlighet beträffande promemorior i resningsärenden hos högsta domstolen.

Resningsinstitutet har under de senare åren varit föremål för stor uppmärksamhet inte minst genom en rad riksdagsmotioner. Den debatt, som förts kring detta institut, förefaller att spegla en viss misstro hos den rättsökande allmänheten. De motioner, som väckts i riksdagens bägge kamrar, har resulterat i omfattande undersökningar, som visat, att denna misstro i mycket stor utsträckning är oberättigad och överdriven. I varje fall har någon enighet inte stått att vinna om att ersätta det nuvarande resningsinstitutet med en särskild klagorätt enligt danskt mönster eller att delvis göra resningsförhandlingarna muntliga. Även om det sålunda sakligt kan påvisas, att flera av de invändningar, som gjorts mot resningsinstitutet i dess nuvarande utformning, är oberättigade, så torde det ändå bland allmänheten kvarstå en viss misstro mot resningsinstitutet. Man måste då fråga sig, om denna misstro i någon utsträckning kan te sig motiverad.

I detta sammanhang torde de promemorior, som i resningsansökningsfall utarbetas inom nedre justitierevisionen och därifrån överlämnas till högsta domstolen, vara av ett visst intresse. Dessa promemorior är nämligen inte tillgängliga för den resningssökande, förrän högsta domstolen avgjort ärendet. Då blir de offentliga handlingar — tidigare har de endast betraktats som minnesanteckningar i enlighet med tryckfrihetsförordningen 2: 4. Ur tryckfrihetssynpunkt kan det visserligen diskuteras, huruvida en handling som utarbetas av den ena myndigheten och överlämnas till den andra och som har en så pass slutgiltig karaktär, att den ingår i den senare myndighetens utslag, verkligen enligt tryckfrihetsförordningens mening är att betrakta som en minnesanteckning — så har emellertid hittills skett.

Det finns ingen anledning att ifrågasätta, att inte de skickliga domare, som i nedre justitierevisionen studerar ärendena och utarbetar promemoriorna, inte skulle göra detta med den största oväld. Men det måste inge den resningssökande, som ofta befinner sig i ett psykiskt labilt läge, vissa tvivelsmål, när han inte har tillfälle att se denna promemoria, innan högsta domstolen fattar sitt beslut på grundvalen av innehållet i promemorian. Någon väsentlig olägenhet skulle det knappast medföra, om den resningssökande finge tillfälle att inom en viss tidsfrist genomgå promemorian och framhålla sådana synpunkter, som han inte anser tillräckligt beaktade i denna. Redan nu kan det inträffa att promemorian kommuniceras. Och den tidsfrist, som utsättes för erinringar i anledning av promemorian, kan göras relativt kort.

Det gäller inte några ytterligare undersökningar, endast en kontroll av att alla de synpunkter, som den sökande anser böra beaktas, också finns med inför högsta domstolen. I en del fall av psykisk instabilitet skulle detta måhända leda till ytterligare någon förvirrad skrift, men i det stora flertalet fall skulle en möjlighet för den resningssökande att få ta del av och göra erinringar i anledning av promemorian, innan högsta domstolen definitivt tar ställning, leda till ett ökat förtroende för resningsinstitutet även i dess nuvarande utformning.

I anledning av det anförda föreslås därför,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om förslag till sådan ändrad lydelse av 52 kap. rättegångsbalken, att promemorian, som utarbetas i anledning av resningsansökningar och sedan bifogas högsta domstolens beslut, måtte bli tillgänglig för parterna, innan ärendet definitivt avgöres i högsta domstolen.

Stockholm den 22 januari 1958

Christer Olofson

Arvid Nilsson

i Lönsboda